

Fig. 1: De voksne japanbiller æder bladene, så kun ribberne står tilbage. Kilde: Martino Buonopane, Plant Protection Service, Lombardia, <https://gd.eppo.int>

Fig. 2: Japanbille – med karakteristiske hvide pletter af hår langs dækvingerne. Kilde: Maurizio Pavesi, Museo di Storia Naturale di Milano (IT), <https://gd.eppo.int>

Fig. 3: Store larver af japanbille. Kilde: Martino Buonopane, Plant Protection Service, Lombardia, <https://gd.eppo.int>

Hold øje med Japanbille – *Popillia japonica*

**November
2022**

Japanbilen er en frygtet skadegører. Voksne biller æder blade, blomster og frugter af over 300 dyrkede og vilde planter, og larverne ødelægger græsarealer. Japanbilen er en EU-karantæneskadegører.

Den er indslæbt til Nordamerika, hvor den er blevet et af de værste skadeinsekter på land- og havebrugsplanter. I Europa har den etableret sig på Azorerne, og gennem de seneste år er den fundet i flere syd- og centraleuropæiske lande.

Levevis og symptomer på angreb

Midt på sommeren sidder de voksne biller i mængder på blade og blomster, som de æder af, før de lægger æg i jorden. Larverne lever af rødder til omkring juni. Herefter forpupper de sig og klækker til voksne biller. Livscyklus er typisk 1-årig, men under kølige forhold kan udviklingen strække sig over to år.

Symptomerne på angreb er meget iøjnefaldende: Billerne gnaver huller i bladene, som hurtigt bliver helt skeletterede, så kun bladribberne er tilbage (Fig. 1). I blomster og frugt gnaver de store, uregelmæssige huller.

Larvernes gnav på rødder er ikke specifikke for japanbilen. På græsarealer kan visne græstotter, som fugle hakker op i jagten på larver, afsløre billens tilstedeværelse. Tilsvarende ses ved gåsebilleangreb.

Hvordan ser japanbilen ud?

Den voksne japanbille er 10-12 mm lang, metalskinende grøn med kobberbrune dækvinger. Langs randen af hver dækvinge ses fem tydelige pletter af hvide hår, bagtil en større plet (Fig. 2). Den kan meget let forveksles med gåsebilen (*Phyllopertha horticola*), der har samme størrelse og farver, men som mangler de iøjnefaldende hvide pletter.

Larven er C-formet, cremehvid og har brunt hoved med kraftige kæber og brune ben (Fig. 3). Den ligner næsten til forveksling larverne af oldenborrer og gåsebiller, men kan kendes på, at den bagtil har to rækker af små torne, der danner et V.

Hvorfor er japanbilen så alvorlig?

Usædvanlig mange forskellige værtsplanter, hvoraf mange er økonomisk vigtige afgrøder, og en stor skadevirkning på de angrebne planter gør japanbilen til en frygtet og alvorlig skadegører.

I USA og Canada gør den økonomisk skade på langt over 100 kulturplanter. Hertil kommer den negative virkning på landskabs- og herlighedsværdier, der skyldes billernes ødelæggende gnav på en lang række træarter.

Japanbillen vil muligvis kunne etablere sig i et dansk klima, hvor udviklingstiden antagelig vil være to-årig.

Hvilke planter angriber japanbillen?

Japanbillen angriber flere end 300 forskellige planter tilhørende 79 forskellige plantefamilier – både træer, buske og urter, dyrkede såvel som vilde.

Blandt vigtige kulturplanter, der angribes, er æble (*Malus*), blomme (*Prunus*), vin (*Vitis*) og jordbær (*Fragaria x ananassa*), der kan visne totalt ned som følge af angreb. Også markafgrøder som majs (*Zea mays*), sojabønne (*Glycine max*) og asparges (*Asparagus officinalis*) er foretrukne værter. Desuden angribes hestekastanje (*Aesculus*), ahorn (*Acer*), birk (*Betula*), lind (*Tilia*) og roser (*Rosa*) kraftigt. Larverne skader især græsrodde i plæner og på golfbaner og græsningsarealer.

Hvor findes japanbillen?

Japanbillen stammer fra Japan, Kina og asiatisk Rusland. Den er blevet indslæbt til USA og Canada, hvor den er udbredt især i de østligste stater.

I Europa blev japanbillen fundet første gang i 1970'erne på Azorerne (Portugal), og i 2014 på det europæiske fastland i Norditalien, hvor den forekom talrigt. Den er efterfølgende fundet i Schweiz og som enkeltfund i det centrale Tyskland.

Fig. 4: Angreb af japanbillelarver i græs. Kilde: M.G.Klein, USDA Agricultural Research Service, Bugwood.org.

Hvordan spredes den?

Japanbillen spredes over større afstande med planter, ved handel med varer, med emballage og med transportmidler som biler, fly og skibe. Larver spredes med jord. Lokalt kan billen flyve adskillige kilometer.

Hvad kan du gøre?

- Hold øje med de voksne biller. Læg her mærke til de hvide pletter langs dækvingerne, der adskiller japanbillen fra den meget almindelige gåsebille.
- Vær opmærksom på kraftig skelettering af blade, typisk af forskellige planter samtidig.
- Tjek for biller på planter og i emballage ved import af varer fra lande, hvor billen forekommer.

Hvad gør Landbrugsstyrelsen?

Japanbillen er en EU-karantæneskadegører. Det betyder, at hvis den bliver fundet i Danmark, iværksætter Landbrugsstyrelsen omgående tiltag, der skal forhindre spredning og udrydde skadegøreren.

Anmeldepligt - hvem skal kontaktes?

Ved fund eller mistanke om forekomst af japanbillen skal du kontakte Landbrugsstyrelsen. Du kan anmelde et evt. fund på www.lbst.dk under "Anmeld fund af skadegørere", eller kontakt:

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
 Landbrugsstyrelsen
 Planter & Biosikkerhed
 Nyropsgade 30, 1780 København V
 Tlf. 33 95 80 00 | planter&biosikkerhed@lbst.dk